

PHOTOREALISM

50 Years of Hyperrealistic Painting

30.06 > 25.09.2016



PLEASE NOTE!

The Museum of Ixelles will be closed from 30th May to 29th June 2016 in order to enable exhibition changeovers.
Free public opening: 29th June 2016, from 6:30 until 9:00 PM

Na het grote succes van onze tentoonstelling in 2014 over het werk van de Amerikaanse hyperrealistische beeldhouwer Duane Hanson vindt in het Museum van Elsene *PHOTOREALISM. 50 Years of Hyperrealistic Painting* plaats, een tentoonstelling die focust op het hyperrealistische oeuvre van de Amerikaanse schilders net na de Tweede Wereldoorlog. In het kielzog van de popart belichten of bekritisieren de hyperrealisten de Amerikaanse consumptiemaatschappij. Ze doen dat in een boeiende, haast fotografische stijl.



Op het eind van de jaren '60 vinden de fotorealisten een eigen artistieke taal uit: uitgaand van foto's maken ze realistische voorstellingen van objecten en taferelen uit het dagelijkse leven. De fotografie is volgens hen het middel bij uitstek om de wereld objectief weer te geven.

Zo kunnen ze afstand nemen van de op dat ogenblik toonaangevende abstracte kunst en van de subjectiviteit die in andere artistieke stromingen wordt nagestreefd. Aldus treden ze in het voetspoor van de popart, een beweging die eveneens een objectieve weergave betrachtte van het dagelijkse leven, de consumptiemaatschappij, de massamedia en de reclame.

In tegenstelling tot de popartkunstenaars echter maken ze geen gebruik van humor en wordt de toeschouwer door de realistische voorstelling bewust op een afstand gehouden.

De hyperrealisten kiezen voor de meest diverse onderwerpen: close-ups van autobumpers in glimmende lakverf, stadsgezichten, uitvergroete portretten, fel gekleurd kinderspeelgoed, blinkende flipperkasten en snoepjes in alle kleuren van de regenboog, maar ook lichtreclames, restaurants en alle mogelijke Amerikaanse stadstaferelen.



Een hyperrealistisch schilderij is het resultaat van een lang en ingewikkeld technisch proces. Eerst wordt op het doek een foto geprojecteerd die, vaak met behulp van een raster, tot in de kleinste details wordt overgetekend. Met een heel arsenaal sjablonen en airbrushes wordt daarna een uitvergroot, sensationeel schilderij gemaakt. De werken onderscheiden zich door hun opvallende formaat: banale dagelijkse taferelen en

consumptiegoederen lijken stevast op uitvergrote schaal te worden weergegeven. De beweging wekte van bij aanvang grote belangstelling op. We mogen de impact ervan echter niet reduceren tot het aanvankelijke verrassingseffect, veroorzaakt door de begoochelende verwarring die van de doeken uitgaat. Behalve door hun technische raffinement vallen de werken ook op door de weloverwogen visuele en esthetische keuzen van de kunstenaar.

Dankzij de technische ontwikkelingen in de fotografie is het mimetische talent van de kunstenaars uit de drie opeenvolgende fotorealistische schildergeneraties voortdurend toegenomen. Dit verklaart waarom hun werk de toeschouwer tot op heden blijft intrigeren en verwarren.

De eerste generatie: jaren 60 en 70

Achttien befaamde kunstenaars, die hoofdzakelijk in de Verenigde Staten actief waren, vormen samen de eerste generatie fotorealisten. Ondanks de vaak grote geografische afstanden – sommigen werkten aan de Oostkust, anderen aan de Westkust – begonnen ze toentertijd omstreeks hetzelfde moment hun hyperrealistische werken te maken.

Ze gebruikten analoge foto toestellen om hun onderwerp in beeld te brengen. In vijf verschillende etappes (de waarneming, de visualisering, de foto, de selectie en de schildering) werd het onderwerp vervolgens op het doek overgebracht. De Amerikaanse oorsprong van de beweging blijkt duidelijk uit de voorstellingen, die meestal te maken hebben met de *American way of life*.



Kunstenaars als Tom Blackwell, David Parrish, Ron Kleemann, Don Eddy, Ralph Goings en John Salt zijn befaamd om hun prachtige voorstellingen van auto's en motoren, die kunnen gelden als een allegorie van de Amerikaanse identiteit.

Anderen zoals Richard McLean, Robert Cottingham, Richard Estes en Robert Bechtle hangen een beeld op van het dagelijkse leven in de VS. Hun taferelen spelen zich buitenshuis af, in de stad of op het platteland. John Baeder heeft een voorliefde voor de gevels van gebouwen, terwijl Ralph Goings faam heeft verworven met zijn schilderijen van Amerikaanse fastfoodrestaurants.

Jack Mendenhall is gespecialiseerd in interieurs en stillevens. Zijn werken stellen vaak woonkamers voor.

Charles Bell, Audrey Flack en Ben Schonzeit schilderen dan weer stillelevens op heel groot formaat.

Sommige kunstenaars uit de eerste generatie maken portretten. Zo zijn er de vrouwelijke en mannelijke personages van Chuck Close en Franz Gertsch, terwijl John Kacere zich uitsluitend toelegt op de voorstelling van het vrouwelijk lichaam.

Hoewel de thema's door elke kunstenaar op een persoonlijke manier worden behandeld en ook de technieken variëren, geeft hun werk stevast een momentopname van het Amerikaanse leven weer.

De tweede generatie: jaren 70, 80 en 90

Op artistiek vlak sluit het werk van de kunstenaars van de tweede generatie aan bij dat van de pioniers van de beweging. Wel wordt de stroming met de tweede generatie internationaler van aard en sluiten Europese kunstenaars zich erbij aan. Dit leidt tot meer variatie in de onderwerpen en een andere kijk op de dingen. In vergelijking met hun Amerikaanse collega's, die een voorliefde hadden voor thema's uit hun directe omgeving, vinden de kunstenaars van het Oude Continent inspiratie in onderwerpen uit de hele wereld.



De thema's die al door de kunstenaars van de eerste generatie werden behandeld, komen eveneens bij hen aan bod, in aangepaste vorm weliswaar. Terwijl Gus Heinze nog steeds glimmende motoren afbeeldt en Don Jacot een voorliefde heeft voor het stilleven, zien we dat hun collega's vaak vooral geboeid zijn door het leven in stad en voorstad. Zo schildert Davis Cone hoofdzakelijk buurtbioscopen. Bertrand Meniel beeldt stadsgezichten af, van Zurich tot New York, net als Anthony Brunelli trouwens, terwijl de panoramische formaten van Randy Dudley het industriële verleden van de stad in herinnering brengen. Ook Robert Gniewek laat zich door de stad inspireren, maar dan een stad die in de schemering of tijdens de nacht wordt bezocht. Rod Penner ten slotte wijdt zich vooral aan de stedelijke buitenwijken van de banlieue en haar huizen.

Bernardo Torrens spitst zich als enige toe op de voorstelling van personages: nu eens vrouwelijke naakten, dan weer mensen afgebeeld in hun sociale omgeving.

De kunstenaars uit de tweede generatie hanteren dezelfde technieken als hun voorgangers, maar naargelang hun persoonlijke voorkeur verkennen ze een ruimere thematiek. Dankzij hun diverse origine kunnen nieuwe perspectieven aan bod komen, zodat het fotorealisme een nieuw hoogtepunt bereikt.

De derde generatie: de jaren 2000-2010

Alle kunstenaars van de derde generatie gebruiken digitale technieken. Het levert precieze, erg gedetailleerde beelden op, die wel in hd lijken te zijn weergegeven, zodat de kijker soms twijfelt of het wel om schilderijen gaat.

Kunstenaars als Clive Head, Ben Johnson en Raphaella Spence laten zien dat de focus tegenwoordig ligt op de voorstelling van weidse stedelijke landschappen, en niet zozeer op zorgvuldig uitgekozen voorwerpen. Het komt er vooral op aan het onderwerp zo precies mogelijk op het doek weer te geven. Vanwege de vrijwel onuitputtelijke mogelijkheden van de digitale technologie om bv. het beeld te wijzigen, slaagt de nieuwe kunstenaarsgeneratie erin de regels van de compositie te vernieuwen. Vaak bestaat de uitdaging er voor hen in een perfecte weergave van het origineel te realiseren.

Behalve stadstaferelen blijven de kunstenaars van de derde generatie ook de traditionele onderwerpen van het fotorealisme afbeelden. Roberto Bernardi en Tjalf Sparnaay hebben een voorliefde voor stillevens, terwijl Peter Maier op auto's focust. Yigal Ozeri zorgt voor een nieuwe interpretatie van het portret door zijn personages in de natuur af te beelden.

Dankzij de nieuwe technieken ogen de werken realistischer dan ooit. Ze bereiken een ongekennde subtiliteit en precisie, zodat we kunnen spreken van een ultiem hoogtepunt in de fotorealistische stroming. De jonge kunstenaars beschikken tegenwoordig over een schier onuitputtelijke voorraad middelen om hun werk te optimaliseren.

Dankzij de digitale fotografie en de nieuwe reproductiemethodes heeft de derde generatie aldus de doelstellingen bereikt die de eerste generatie voor ogen had, namelijk de creatie van werken die echter dan echt ogen, echter zelfs dan de originele foto's.